

Dnr 2016-001

Yttrande
26 januari 2016

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Kompletteringar av RUT-avdraget

Fi2015/05736/S1

SAMMANFATTNING

Konjunkturinstitutet har tidigare bedömt att RUT-avdraget medför varaktigt högre sysselsättning och lägre arbetslöshet. Det motiveras främst av att arbetsutbudet ökar bland personer som köper hushållsnära tjänster och att sysselsättningen ökar bland individer som tidigare varit arbetslösa eller stått utanför arbetskraften. Den registrerade sysselsättningen blir också högre och de offentligfinansiella kostnaderna lägre av att svart arbete förvandlas till vitt. Konjunkturinstitutet är positivt till promemorians förslag om utvidgningen av RUT-avdraget. Konjunkturinstitutets bedömning är dock att argumenten för de tillkommande tjänsterna inte är lika starka som för de tjänster som för närvarande omfattas av RUT-avdraget och de förväntade positiva sysselsättningseffekterna är därför lägre. Det finns också fortsatt risk för gränsdragningsproblem.

MINDRE TRÄFFSÄKRA TJÄNSTER

Det nuvarande RUT-avdraget är riktat mot tjänster som i stor utsträckning kan utföras av personer med kort utbildning, tjänster som hushållen lägger relativt mycket tid på att utföra själva samt tjänster som karaktäriseras av omfattande svartarbete. De föreslagna tillkommande tjänsterna är sammantaget mindre träffsäkra i dessa anseenden.

Flyttbranschen präglas av en utbredd svart marknad och det är svårare att införa kontrollinsatser än på andra branscher. Skattereduktion för flyttjänster kan minska hushållens köp av svarta tjänster och skapa nya vita arbetstillfällen, vilket är positivt. Flyttjänster och till viss del även de föreslagna trädgårdstjänsterna är också sådana enklare tjänster som kan skapa nya arbetstillfällen för personer med svag förankring på arbetsmarknaden, till exempel personer som saknar gymnasieutbildning. Detta gäller dock inte de mer avancerade trädgårdstjänsterna, exempelvis fällning av stora träd, eftersom dessa kräver specialkunskaper och ökar inte efterfrågan på personer med svag förankring på arbetsmarknaden. Konjunkturinstitutet bedömer också att utvidgningen av RUT-avdraget till flyttjänster och fler trädgårdstjänster har en begränsad effekt på köparnas arbetsutbud. Det beror på att tjänsterna är sådana som hushållen utför relativt sällan, till skillnad från till exempel städning.

Utvidgningen av RUT-avdraget till IT-tjänster i hemmet påverkar sannolikt inte sysselsättningen eller arbetslösheten i någon större grad eftersom dessa mer kvalificerade

tjänster inte förväntas sysselsätta personer med svag förankring på arbetsmarknaden. Effekterna på arbetsutbudet av att subventionera IT-tjänster är också sannolikt begränsade eftersom intresse av att köpa IT-tjänster enligt promemorian främst finns bland personer över 65 år. Därmed kan inte subventionering av IT-tjänsterna motiveras på samma sätt som andra hushållsnära tjänster. Konjunkturinstitutets bedömning är dock att det ändå kan vara motiverat att subventionera vissa IT-tjänster så att fler får tillgång till det digitala samhället eftersom det kan öka effektiviteten och delaktigheten i samhället.

Utvidgning av trädgårdstjänster motiveras i promemorian med minskade gränsdragningsproblem. Promemorians förslag riskerar dock att skapa nya gränsdragningsproblem eftersom det fortfarande finns trädgårdstjänster som inte omfattas av skattereduktionen, till exempel plantering av nya växter och träd. På samma sätt kan problem med gränsdragning och fusk skapas i flyttjänster och IT-tjänster. Det finns risk att till exempel kostnader för flyttbil och köp av datorutrustning som inte ger rätt till avdrag bokförs som avdragsgilla arbetskostnader.

Konjunkturinstitutets sammanfattande bedömning är att argumenten för de ytterligare tjänster som föreslås omfattas av RUT-avdraget inte är lika starka som för de tjänster som nuvarande ingår i RUT-avdraget. Konjunkturinstitutets bedömning är att de tillkommande tjänsterna i mindre grad leder till positiva sysselsättningseffekter och att den offentligfinansiella kostnaden per nytt jobb är högre jämfört med de ursprungliga RUT-tjänsterna. Utvidgningen kan dock väntas leda till vissa positiva sysselsättningseffekter som i någon mån kan underlätta arbetsmarknadsetableringen av grupper med svag förankring på arbetsmarknaden.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Mats Dillén. Föredragande har varit Lida Häkkinen Skans.

Mats Dillén

Lida Häkkinen Skans